

**Utlåtande 2015:127 RI (Dnr 181-1419/2015, 410-1441/2015, 171-1438/2015, 304-1829/2013, 303-592/2014, 134-252/2015, 170-719/2015, 433-1324/2015, 112-1023/2015, 325-1050/2013, 101-551/2015, 181-1530/2015, 152-1157/2015, 150-1095/2015, 152-1050/2015, 135-513/2015, 329-1405/2013)**

## **Uppföljning av budget 2015 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2015**

Avsiktsförklaring Stockholm Impact Award, dnr 410-1441/2015

Finanspolicy, dnr 171-1438/2015

Stockholms stads vattenprogram – Lägesrapport 2012, dnr 304-1829/2013

Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013, rapport från miljö- och hälsoskyddsnämnden, dnr 303-592/2014

Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014, rapport från miljö- och hälsoskyddsnämnden, dnr 134-252/2015

Upphandling av elenergi för trafikkontoret, hemställan från trafiknämnden, dnr 170-719/2015

Avsiktsförklaring Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015

Tillägg konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power And Heat AB, dnr 112-1023/2015

Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, socialförvaltningen, dnr 325-1050/2013

Inrättande av ett planeringsutskott, förslag från Bromma stadsdelsnämnd, dnr 101-551/2015

Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram 2012 till 2015, dnr 181-1530/2015

Uppföljning av Lex Sarah – rapportering för 2014 uppföljning från socialnämnden och äldre- och vårdnämnden, dnr 152-1157/2015, 150-1095/2015

Uppföljning av stadens vård- och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet för år 2014, uppföljning från äldre- och vårdnämnden, dnr 152-1050/2015

Redovisning av kommunstyrelsens uppdrag att utreda ansvaret för sjörestaurering och andra vattenvårdsåtgärder ska tydliggöras inom staden, dnr 135-513/2015

Följ Sao Paulos exempel – gör Stockholm till en stad fri från gatureklam motion från Ann Mari Engel (V), dnr 329-1405/2013

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Förändring av indikatorer, årsmål eller ansvarig nämnd/bolag godkänns enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
3. För 2015 ska utdelningen från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgå till 500 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Stockholms Stadshus AB uppmanas att sammankalla extra bolagsstämma i enlighet med detta

beslut.

4. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr 171-1438/2015, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till stadens slutna redovisningsenheter fastställs enligt bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Kommunstyrelsen får fakturera arbetsmarknadsnämnden under återstoden av 2015 för de kostnader som överföringen av ansvaret för nationella minoriteter innebär. Vidare ska det statsbidrag som staden får med anledning av att Stockholm är förvaltningsområde för finska språket, inklusive de återstående medlen från tidigare års statsbidrag, överföras till kommunstyrelsen i samband med bokslutet för 2015 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Fastighetsnämndens avkastningskrav ökas med 118,9 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Basnyckeltal med utfall för år 2014 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Miljö- och hälsoskyddsnämndens lägesrapport Stockholms vattenprogram- Lägesrapport 2012 godkänns enligt bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Ärendet "Stockholms stads deltagande i klimatmanifestationen 2015 – Earth Hour", dnr 111-150/2015, anses besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Anmälan av avsiktsförklaring för Stockholm Impact Award dnr 410-1441/2015, godkänns enligt bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
12. Kulturnämndens uppdrag att ta fram förslag på statuter och hanteringsordning för filmpriset, hantera stadens administration till följd av prisets instiftande samt återrapportera ett förslag till kommunstyrelsen angående hantering av priset från tertiärrapport 1 anses avslutat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Redovisning från miljö- och hälsoskyddsnämnden av "Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013", dnr 303-

592/2014, och ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014”, dnr 134-252/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

14. Trafiknämndens hemställan, dnr 170-719/2015, att kommunfullmäktige godkänner att trafiknämndens upphandling av elenergi får ske i särskild ordning, avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram, dnr 181-1530/2015, 2012 till 2015 godkänns enligt bilaga 9 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, dnr 325-1050/2013, avslutas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Anmälan av avsiktsförklaring för Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015, godkänns enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge bolagen inom koncernen i uppdrag att delta i central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
20. Den justerade korrigerade inriktning för GSIT 2.0 som i huvudsak innebär att stadens pedagogiska verksamheter, oavsett organisatorisk hemvist, omfattas av utbildningsnämndens upphandlingsområde godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Tillägg till konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power And Heat AB godkänns, hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Information om begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Bromma stadsdelsnämnds förslag om inrättande av ett planeringsutskott, dnr 101-551/2015, avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Uppföljning av stadens lex-Sarah rapportering år 2014, dnr 152-1157/2015 och 150-1095/2015 godkänns med hänvisning till vad som

sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

25. Stockholms stad ska fortsatt använda Sveriges Kommuner och Landstings nationella tjänst för ekonomiskt bistånd – SSBTEK enligt den invånarbaserade finansieringsmodellen och godkänner att kostnaden är 1 krona per kommuninvånare och år för år 2015 respektive år 2016. Finansiering av tjänsten sker inom socialnämndens ordinarie budget.
26. Uppföljning av stadens uppföljning av vård och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2014, dnr 152-1050/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
27. Kommunstyrelsens redovisning över ansvaret för sjörestaurering och andra vattenvårdsåtgärder, dnr 135-513/2015, anses besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Motionen ”Följ Sao Paulos exempel - gör Stockholm till en stad fri från gatureklam!”, dnr 329-1405/2013 av Ann Mari Engel (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
29. Beslutet i ärendet avseende punkt 21 justeras omedelbart.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande.

1. Tertiärrapport 2 för 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 113,1 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov i 2015 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 138,3 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2015 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för minskade investeringsutgifter med 5,9 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter i 2015 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 45,3 mnkr. Finansieringen sker genom att omfördela för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2015 års budget.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 3,2 mnkr för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning av

att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med år 2016.

7. Norrmalms stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr, varav 0,1 mnkr per ny lägenhet, för en ny gruppbofastad (LSS) om sex lägenheter på David Bagares gata godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Utbetalning sker mot faktura.
8. Stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr för beställarstöd och projektering, som tidigare beviljats Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, för en ny gruppbofastad (LSS) på Trondheimgatan 25 återtats med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 670,7 mnkr för redovisade omslutningsförändringar samt för övriga omfördelningar och justeringar enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertialrapport 2 från nämnderna.
11. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar att central upphandling av flödesrelaterade banktjänster ska genomföras ska stadsledningskontoret genomföra upphandlingen. Vidare delegeras till stadsdirektören att fatta beslut om val av leverantör, vid behov genomföra förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade samt teckna avtal med vald leverantör.
12. Stockholms stad begär utträde från föreningen Europakorridoren samt bolaget Europakorridoren AB från och med 1 januari 2016 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

**Föredragande borgarrådet Karin Wanngård** anför följande.

#### Ärendet

Ärendet innehåller stadens tertialrapport 2 med delårsbokslut per 31 augusti 2015. Stadsledningskontoret och Stockholms Stadshus AB har analyserat samtliga nämnders respektive bolags tertialrapporter per den 31 augusti med delårsbokslut och helårsprognoser i förhållande till budget 2015.

## Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

### Mina synpunkter

Tertialrapport två är en systematisk genomgång av utvecklingen inom Stockholms stads verksamheter under år 2015. Genom användningen av det integrerade ledningssystemet, ILS, kan kommunfullmäktige och stadens invånare följa utvecklingen inom viktiga områden. Det ger en möjlighet att se både positiva förändringar och fortsatta utvecklingsområden. Genom att följa upp indikatorerna kan man se flera glädjande utvecklingstendenser som exempelvis att fler fått jobb, behovet av ekonomiskt bistånd har minskats, kunskapsresultaten i Stockholms skolor stiger, byggandet av hyresrätter uppnås, luftkvaliteten uppfyller lagstadgade krav och omställningen till ett demokratiskt hållbart samhälle fortgår. Det är resultatet av såväl höjda politiska ambitioner som ett hårt och engagerat arbete av stadens personal. Jag vill därför rikta ett stort tack till stadens medarbetare för detta engagerade arbete som sker varje dag.

Tertialrapport två är också en sammanställning över hur ekonomin utvecklas i Stockholm. Resultaten här är starka. Staden beräknas klara alla ekonomiska mål. Soliditeten bevaras, trots ökade ambitioner för bostadsbyggandet. Kapitalkostnaderna understiger med stor marginal kommunfullmäktiges mål. Budgetefterlevnaden är mycket god.

Den ekonomiska prognosen visar att Stockholm beräknas se ett överskott som få kommuner ens kan drömma om. Det är viktigt då en god vinstmarginal gör att staden kan finansiera kommande investeringar. En av stadens stora utmaningar de kommande åren handlar om att bygga ikapp och kompensera för eftersatta investeringar i skolor, bostäder och infrastruktur. Därför är det glädjande att kunna visa en så tydlig och positiv ekonomisk prognos.

Stockholm visar på många sätt en fortsatt stark utveckling. Men Stockholm står inför fortsatta utmaningar. Stora investeringar och ökande sjukfrånvaro är bara några av dem. Stockholm står också inför en stor uppgift i att ge medmänniskor på flykt ett bra mottagande. Under året har kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm visat hur klyftorna i Stockholm har ökat under lång tid. Växer man upp i delar av ytterstaden är det betydligt större risk att man inte klarar skolans mål, känner sig otrygg och har en sämre hälsa. Denna strukturella ojämlikhet berövar många stockholmare möjligheten att förverkliga sina drömmar. Det var, och är, orsaken till budgetens

inriktningsmål. Stockholm ska vara en socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbar stad. Med uppföljningen i tertialrapport två får vi nu en uppföljning av stadens arbete på detta område.

Den sociala hållbarheten syftar till ett Stockholm som håller samman. Med detta mål är det glädjande att andelen som kan försörja sig på ett eget arbete ökar starkt. Arbetslösheten sjunker och antalet hushåll som har behov av ekonomiskt bistånd har minskat med hela fem procent. I förskolan prognostiserar nämnderna att man uppnår målen för personaltäthet och barngruppernas storlek. Att det finns mycket kvar att göra i förskolan illustreras dock av att målen om andelen förskollärare är svåra att nå. Genom höjda, och fler, mål visar vi med vilket allvar vi ser på rätten till en kvalitativt god förskola för alla. Det är också därför vi vill utvidga rätten för fler barn att vara på förskolan. Skolans resultat är tydligt stigande. Den kanske viktigaste indikatorn, behörighet till gymnasiet, visar dock ännu ingen förbättring. Den alltför låga nivån från åren 2013 och 2014 består. Här finns skolans största utmaning och därför har staden utvidgat antalet fokusskolor och förstärkt det socioekonomiska stödet.

Målen inom äldreomsorgen antas uppnås och underskotten i äldreomsorgen är nu lägre. Ännu kvarstår dock ökade kostnader till följd av det nya ersättningssystemet och på grund av att placeringar på vård- och omsorgsboende har ökat. Det sociala arbetet för barn och unga inriktas på förebyggande och tidiga insatser. Målet om ett Stockholm som håller samman uppnås bara delvis och kvarstående utmaningar när det gäller individ- och familjeomsorgen måste mötas. Det är orsaken till den stora satsning som föreslås i budgeten för 2016.

Stockholm ska vara en ekologiskt hållbar stad. Det är glädjande att staden bedöms helt klara målet avseende växthusgasutsläpp. Eftersom detta är ett steg mot det långsiktiga målet om en fossilfri stad behöver arbetet fortsätta och intensifieras. Antagande och genomförande av ett nytt miljöprogram kommer vara en viktig del i arbetet för att Stockholms ska bli en ekologiskt hållbar stad. Redan nu görs mycket men mer arbete behövs. Det är glädjande att Stockholm rankas som bästa kommun när det gäller miljöaspekter avseende den egna fordonsflottan. Omställningen av transportsystemen är centralt. Därför behöver staden prioritera hållbara kommunikationer och minska biltrafiken. Insatserna för att underlätta kollektivtrafikens framkomlighet fortsätter. Arbetet med att öka kollektivtrafikens andel av resorna kräver ökat samarbete med andra aktörer för att insatserna ska få full effekt. Cykelmiljarden ger bra förutsättningar att utveckla möjligheterna att cykla i staden. Både investeringar och reinvesteringar samt ökad driftsäkerhet krävs



för att öka de hållbara transporterna i Stockholm. Alla nämnder bedömer att målet om ren luft klaras.

Samtidigt kvarstår viktiga utmaningar på området, inte minst när det gäller kvävedioxider. Ambitionerna måste successivt skärpas och omställning till en ekologisk hållbar stad fortsätta. Ytterligare ett sådant exempel gäller målet för ekologiska livsmedel. Staden klarar dagens mål men ambitionerna behöver successivt höjas. Ambitionerna för att uppnå målet för rent vatten har höjts i och med det nya handlingsprogrammet för god vattenstatus och arbetet med att ta fram individuella handlingsprogram för Stockholms 23 vattenförekomster pågår. Arbetet för ett klimatneutralt Stockholm fortgår. Kravet på låg energianvändning när det gäller markanvisningar och antalet miljöklassade byggnader uppnås. Mer arbete krävs för minskad energianvändning och ökad energieffektivisering. Att stadens invånare bidrar till en hållbar stad syns bland annat i målet om insamlat matavfall. Här kan stadens verksamheter bli ännu bättre och därför är det glädjande att målet bedöms uppnås helt.

Grundläggande för en stad som är ekonomiskt hållbar är en fungerande arbetsmarknad som bas för en god tillväxt. Därför är det viktigt att arbetslösheten fortsätter att sjunka. Som ett resultat av stadens insatser med att erbjuda arbetslösa personer utbildning eller visstidsanställningar sjunker nu också andelen som är i behov av ekonomiskt bistånd på grund av arbetslöshet. Antalet sommarjobb nådde under året nya rekordnivåer. Stadens utökade ambitioner för vuxenutbildningen bidrar också till en bättre fungerande arbetsmarknad. Utmaningen i att Stockholm behöver fler utbildningsplatser i högre utbildning kvarstår. I och med detta ärende beslutar staden om deltagande i Urban ICT Arena vilket förstärker samarbetet mellan staden och akademien. Antalet nystartade företag ligger väl i nivå med målen för staden och företagare upplever att de får ett gott bemötande. Besöksnäringen ska fortsatt stimuleras och i detta ärende föreslås en första delfinansiering av Eurovision Song Contest 2016 som en viktig del av detta. Målen för bostadsbyggande prognostiseras att uppnås, trots den kraftigt höjda ambitionsnivån. Stadsledningskontoret konstaterar att det även framöver kommer vara en utmaning att tillgodose behovet av bostäder för utsatta grupper. Det arbetet behöver intensifieras. Det är viktigt att ekonomisk balans uppnås i stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämnderna kan använda de verktyg som finns tillgängliga, exempelvis överskott i resultatfonder, för att uppnå ekonomisk balans på kort sikt. Det ska dock ses som en tillfällig lösning och vid underskott måste andra åtgärder vidtas för att säkerhetsställa en budget i balans.

Målet om den demokratiskt hållbara staden är ett nytt målområde och ännu kvarstår mycket att göra. Viktiga steg har tagits under året för att etablera strukturer som möjliggör för invånarna att vara delaktiga i stadens utveckling. Invånarnas inflytande har stärkts genom bland annat lokala råd, medborgarforum och medborgarkontor. 13 av 14 stadsdelsnämnder har forum för ungdomars delaktighet. Personalpolitiken har ställts om för att främja öppenhet och professionalism. En låglönesatsning som finansieras i och med detta ärende har genomförts. Lärarlönesatsningen som beslutades år 2014 har finansierats fullt ut. Kulturen har fått en framskjuten roll under året. Till följd av sänkta avgifter i kulturskolan deltar allt fler i verksamheten. Ingen ska behöva vara utsatt för våld i Stockholm. Därför genomförs stora satsningar mot våld i nära relationer. Arbetet med att ta fram indikatorer och nya målvärden pågår inom ramen för detta inriktningsmål. I detta ärende föreslås en reviderad finanspolicy som skärper kraven på etiska placeringar med utgångspunkt i att värna mänskliga rättigheter. Samtidigt beslutas om avsiktsförklaringen för Stockholm Impact Award, som är ett pris för att främja arbetet med mänskliga rättigheter inom filmens område.

Genom arbetet med att skapa ett socialt, ekologiskt, ekonomiskt och demokratiskt hållbart Stockholm byggs ett Stockholm för alla.

## Bilagor

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande med underbilagor.

**Borgarrådsberedningen** tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

**Särskilt uttalande** gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr och Joakim Larsson (båda M) enligt följande.

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot budgeten i kommunfullmäktige har vi skiljaktig mening avseende de mål som följs upp i tertialrapporten.

Under Alliansens åtta år i majoritet har Stockholms stads kommunala förvaltning kontinuerligt effektiviserats för att bättre hushålla med varje skattekrona. Alliansen har konsekvent prioriterat kärnverksamheten som förskola, skola, äldreomsorg, sociala verksamheter och omsorg om personer med funktionsnedsättning och vi fortsätter alltså att göra så i våra budgetförslag för Stockholm.

Tertialrapport 2 grundar sig i målen i den rödgrönrosa majoritetens budget och återspeglar därmed med all önskvärd tydlighet kontrasten mellan Alliansens politik och den rödgrönrosa majoritetens dito.

Principiellt ser vi allvarligast på att den rödgrönrosa majoriteten har slagit in på en politisk kursändring som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten i välfärden. Inom förskola och äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten, vilket endast kan leda till en urholkning av mångfalden och allvarligt försvårar småföretagande i kvinnodominerade branscher. Majoritetens hotfulla retorik och genomförande av revideringar av riktlinjer för fristående utförare inom såväl det pedagogiska området som inom äldreomsorgen inger oro för förutsättningarna att framöver kunna bedriva dessa verksamheter i fristående regi.

Den rödgrönrosa majoritetens tilltro till politiska beslut är lika stor som respekten för enskilda människors val är liten. Mot bakgrund av de kommunaliseringar som redan har genomförts eller aviserats runt om i staden går det inte att finna något annat motiv för de översyner och inskränkningar av välfungerande fristående verksamheter som majoriteten vidtar. Det är en politik som är verklighetsfrämmande, i otakt med stockholmarnas önskemål och som undergräver drivkrafter för förnyelse i välfärden. Senast bekräftades detta av den rödgrönrosa majoritetens valhända hantering och sedermera kovändning gällande Fryshuset's fritidsverksamhet i Skärholmen.

Vi är likaså kritiska till den spretande målstyrning och växande byråkratiska börda som den rödgrönrosa majoriteten har ålagt staden. Det framgår tydligt av tertialrapporten att den rödgrönrosa majoriteten brister betänkligt i sin målstyrning, när endast hälften av fullmäktiges 25 inriktningsmål uppfylls helt. Som allra tydligast blir detta avseende målen för bostadsbyggandet, där stadsbyggnadsnämndens resultat vid utgången av andra tertialet ligger avsevärt under vad som kan anses nödvändigt för att nå årsmålet. Särskilt anmärkningsvärt i sammanhanget är att ett antal nämnder inte kunnat lämna någon prognos för måluppfyllelse under inriktningsmålet "Ett demokratiskt hållbart Stockholm", vilket inte kan tolkas på annat sätt än att målet saknar konkretion.

Vi har i våra budgetreservationer avstyrkt den överflödiga byråkratiska överbyggnaden i form av nya kanslier, råd, utskott och samordnare. Centrala funktioner som bostadsfunktionen kan inte kompensera för den rödgrönrosa majoritetens politiska splittring, som resulterar i att ärenden bordläggs och återremitteras i stadsbyggnadsnämnden. Vi noterar att också konsultkostnaderna ökar med 56 miljoner kronor, något som tydligt vittnar om att kostnadskontrollen brister och att effektiviseringsåtgärder är nödvändiga.

Det är synnerligen allvarligt att stadsbyggnadsnämnden nu uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa måluppfyllelse för indikatorn "Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner" och indikatorn "Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner nya tunnelbanans influensområde". Tyvärr har vi ända sedan tertialrapport 1 i berörda nämnder och bolag kunnat se hur måluppfyllelsen för fler bostäder uteblir. Utfallet till och med tertial 2, 1 127 bostäder i antagna detaljplaner respektive 102 bostäder inom tunnelbanans influensområde, är mycket lågt i förhållande till dessa mål. Siffran 1 127 ska jämföras med årsmålet om 6 000. Utfallet för studentbostäder i start-PM är än mer oroväckande och uppvisar endast 80 stycken, jämfört med årsmålet om 1 000. Därtill har handläggningstiderna för såväl planarbetet som för bygglov

blivit betydligt längre jämfört med motsvarande period 2014. Den genomsnittliga tiden från start-PM till beslutad detaljplan har gått från 17 månader till 21 månader under perioden.

Samma tendenser återfinns i tertialrapport 2 för stadens bostadsbolag. Exempelvis kommer Svenska Bostäder varken att nå målet för 600 påbörjade bostäder under 2015 eller årsmålen för antal färdigställda bostäder liksom påbörjade hyresrätter. Familjebostäder redovisar att man inte kommer att nå årsmålet om antal påbörjade lägenheter, inte heller målet att färdigställa 200 studentlägenheter under 2015.

Den rödgrönrosa majoritetens oförmåga att utöva ledarskap, göra rimliga politiska prioriteringar och ta ansvar för stadens ekonomi får tydliga och allvarliga konsekvenser. Farsta stadsdelsnämnd uppmansas att vidta aktiviteter för att uppnå en ekonomi i balans under året och Hägersten-Liljeholmen uppmanas att vidta åtgärder för att säkerställa en budget i balans utan att använda överskott från resultatfonderna. Alltjämt prognostiserar merparten av stadsdelsnämnderna, nio av 14, ett underskott inom äldreomsorgen. Störst underskott prognostiserar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 22,3 miljoner kronor. Tolv stadsdelsnämnder prognostiserar ett underskott inom individ- och familjeomsorgen, vilket jämfört med tertialrapport 1 2015 är en ökning med fyra stadsdelsnämnder. Störst underskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör med 14,8 miljoner kronor samt Hägersten-Liljeholmen med 14,3 miljoner kronor. Sex stadsdelsnämnder prognostiserar ett underskott inom ekonomiskt bistånd. Störst underskott prognostiserar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd med 9,7 miljoner kronor. Det är ett mycket magert facit av den rödgrönrosa majoritetens första år vid makten. Den aviserade skattehöjningen för 2016 kommer inte att kunna avhjälpa situationen, eftersom det som fattas inte i första hand är ekonomiska resurser utan politiskt ledarskap.

Ekonomiskt ansvarstagande var en grundpelare i Alliansens politik under åtta år i majoritet. Under den rödgrönrosa majoriteten har det ekonomiska ansvarstagandet kraftigt devalverats. Det är betecknande att inriktningsmålet om ”Ett ekonomiskt hållbart Stockholm” inte är högst upp i prioriteringsordning, utan undangömt på plats tre av fyra. Det väcker kritiska frågor om varför andra, mer diffusa mål, prioriteras högre än ekonomiskt ansvarstagande.

Inom äldreomsorgen åskådliggörs det tydligt hur den rödgrönrosa majoritetens ekonomiska praktik skiljer sig från dess retorik. Att det nu, trots skattehöjning, prognostiseras ett underskott om drygt 76 miljoner kronor kan inte tolkas som annat än ett besannande av farhågan att den rödgrönrosa majoriteten i sina ekonomiska prioriteringar åsidosätter kärnverksamheterna på ett sätt som får kännbara konsekvenser för stockholmarna. Detta förstärks av att en viktig kvalitetsparameter – kontinuitet inom hemtjänsten – fortfarande endast bedöms uppnås delvis. Det är uppenbart att ett år med rödgrönrosa styre och skattehöjning inte har medfört en ökad trygghet för Stockholms äldre.

Samtidigt som flera stadsdelsnämnder prognostiserar underskott som rikserar att påverka grundläggande service och kvaliteten inom välfärdens kärnverksamheter, beviljar den rödgrönrosa majoriteten pengar till en politiserad konstruktion som medel

för demokrati- och utvecklingsarbete. Det visar med all önskvärd tydlighet skillnaden i prioriteringar mellan Alliansen och de rödgrönrosa partierna. För stockholmarna torde en väl fungerande äldreomsorg, förskola och individ- och familjeomsorg vara av större betydelse än de diverse demokratiprojekt som den rödgrönrosa majoriteten väljer att prioritera.

Inom förskolan är problemet ett annat. Behovet av att hitta en lösning för att få fler förskollärare i verksamheten är fortfarande trängande, då en av de viktigaste faktorerna för att förskolan ska kunna hålla en hög kvalitet är en välutbildad personal och att andelen förskollärare är hög. Sex stadsdelsnämnder bedömer att de inte kommer att uppnå målen för andel förskollärare av antal anställda. Vi ser därför tyvärr att bristen på förskollärare riskerar att påverka kvaliteten inom förskolan negativt under den rödgrönrosa majoritetens styre.

Under våren 2015 larmade vidare flera stadsdelar i Stockholm om att de tvingades öka barngruppernas storlek och/eller minska personaltätheten som en konsekvens av en snålt tilltagen ram i den rödgrönrosa budgeten. Vi konstaterar att för att undvika besparingar i stadsdelar som Hägersten- Liljeholmen har majoriteten nu istället valt att låta äldreomsorgen och socialtjänsten genomföra stora besparingar. Det är en lika beklaglig som ofrånkomlig konsekvens av att majoriteten inte har förmått prioritera förskolan i tillräcklig omfattning. Från den rödgrönrosa majoritetens sida märks ingen vilja att komma till rätta med problemen, trots allt fagert tal om satsningar på utbildning som kunde höras före valet.

Vad det gäller skolan ser det tyvärr inte mycket bättre ut. Satsningarna på höjda lärarlöner har avbrutits av majoriteten och andelen behöriga till gymnasiet är på den lägsta nivån på många år. Stockholms skolor måste ha en politisk ledning som tar striden för skolan. Tyvärr har satsningarna på skolan i Stockholm uteblivit sedan valet, trots alla löften.

Den rödgrönrosa majoriteten har som mål att Stockholms stad ska vara en bra arbetsgivare. Därför är det beklämmande att i tertialrapporteringen kunna läsa att den totala sjukfrånvaron har ökat för både facknämnder och stadsdelsnämnder under det rödgrönrosa styret av staden. Den positiva trend med sjunkande sjukskrivningstal som Alliansen lyckades åstadkomma tack vare målmedvetna och ambitiösa insatser för en förbättrad hälsa bland medarbetarna är bruten. Det har inneburit en stor ökning av kostnaderna för sjukfrånvaro, tolv procent jämfört med första halvåret föregående år. Majoriteten av nämnderna prognostiserar att de inte kommer att nå sina årsmål.

Det är ett generellt problem i staden: sjukfrånvaron har ökat i samtliga redovisade grupper, men särskilt oroväckande är den starka ökningen av kvinnors sjukfrånvaro. Inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv är detta en oerhört viktig fråga. Att majoriteten då helt saknar svar på hur denna utveckling ska vändas är djupt beklagligt. Återigen blir det tydligt att det bakom den högstämda retoriken är helt tomt på konkreta politiska förslag.

Vi ser allvarligt på att företagsklimatet i Stockholms stad försämras. I Svenskt Näringslivs årliga granskning av det lokala företagsklimatet har Stockholm sjunkit från plats 22 till 48. I en tillväxtmotor som Stockholm måste företagsklimatet vara

gynnsamt både för stora och små företag. Det är ännu ett tydligt kvitto på att den rödgrönrosa majoriteten håller på att tappa greppet om Stockholm. Ett försämrat företagsklimat drabbar både jobb och tillväxt. Vi har under det första året med de rödgrönrosa sett att prioriteringarna ligger på att försvåra, inte underlätta, för nya företag att verka i Stockholm. Majoriteten har med ideologisk nit återkommunaliserat framstående välfärdsföretag, vilket sprider oro bland de som har goda idéer eller vill investera i Stockholm. Det står i bjärt kontrast till Alliansens tid vid makten i, då staden gjorde en resa från plats 132 år 2006 till plats 22 år 2014, en förbättring på hela 110 placeringar.

Tertialrapporten visar också tydligt att den rödgrönrosa majoriteten står överksam mot en tilltagande otrygghet i stadens offentliga rum. Antalet anmälningar till trafiknämnden har fördubblats, uppfyllnadsgraden för 24-timmarsgarantin sjunker jämfört med föregående år och dubbelt så många upplever otrygghet i ytterstaden som i innerstaden. Detta ställer krav på tydliga åtgärder, åtgärder som dock uteblir från majoriteten.

Den rödgrönrosa majoritetens tillkortakommanden i att styra staden blir dock som mest uppenbara vad avser stadens långsiktiga ekonomiska utveckling. Den rödgrönrosa majoriteten bedriver en kortsiktig ekonomisk politik som tydligt riskerar att urholka koncernens soliditet, försvaga dess finansiella ställning och medföra en ohållbar ökning av kapitalkostnaderna när prognosen pekar på en ökande upplåning med en miljard kronor i månaden till 2018 och ett trefaldigande av kommunkoncernens skuldbörda. Det är ett ofrånkomligt resultat av den rödgrönrosa majoritetens medvetna politik att kraftigt höja investeringstakten och samtidigt minska intäkterna från realisationsvinster. Resultatet kommer att bli en kommunkoncern med påtagligt försvagad soliditet, ökad skuldbörda och allt större kapitalkostnader som inkräktar på driftbudgeten för verksamheterna. Detta bekräftas nu av att limiten för kommunkoncernens externa upplåning höjs med tio miljarder kronor – och allt pekar på att ytterligare höjningar är att vänta under mandatperioden.

Sammanfattningsvis bekräftar tertialrapporten att Stockholm är en bra stad men som nu utvecklas i fel riktning, beroende på den rödgrönrosa majoritetens politik. Stockholm är en fantastisk stad med goda utvecklingsmöjligheter. Enastående insatser utförs av stadens medarbetare och upphandlade företag varje dag. Men ekonomiskt lättsinne, skuldsättning, underskott, skattehöjningar, fallande bostadsbyggande, ökande sjukskrivningar, tilltagande otrygghet och ett raserat företagsklimat är tydliga signaler om att Stockholm behöver ett maktskifte.

**Kommunstyrelsen** delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Delårsbokslut per den 31 augusti 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Förändring av indikatorer, årsmål eller ansvarig nämnd/bolag godkänns enligt bilaga 3 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

3. För 2015 ska utdelningen från koncernen Stockholms Stadshus AB uppgå till 500 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Stockholms Stadshus AB uppmanas att sammankalla extra bolagsstämma i enlighet med detta beslut.
4. Finanspolicy för kommunkoncernen Stockholms stad, dnr 171-1438/2015, inklusive däri angivna ramar för total extern upplåning och intern utlåning till och borgensåtagande för bolagen samt utlåning till stadens slutna redovisningsenheter fastställs enligt bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
5. Kommunstyrelsen får fakturera arbetsmarknadsnämnden under återstoden av 2015 för de kostnader som överföringen av ansvaret för nationella minoriteter innebär. Vidare ska det statsbidrag som staden får med anledning av att Stockholm är förvaltningsområde för finska språket, inklusive de återstående medlen från tidigare års statsbidrag, överföras till kommunstyrelsen i samband med bokslutet för 2015 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
6. Fastighetsnämndens avkastningskrav ökas med 118,9 mnkr med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
7. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilaga 4 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
8. Basnyckeltal med utfall för år 2014 godkänns med hänvisning till vad som sägs i bilaga 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Miljö- och hälsoskyddsnämndens lägesrapport Stockholms vattenprogram- Lägesrapport 2012 godkänns enligt bilaga 10 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Ärendet ”Stockholms stads deltagande i klimatmanifestationen 2015 – Earth Hour”, dnr 111-150/2015, anses besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
11. Anmälan av avsiktsförklaring för Stockholm Impact Award dnr 410-1441/2015, godkänns enligt bilaga 6 till stadsledningskonorets tjänsteutlåtande.
12. Kulturnämndens uppdrag att ta fram förslag på statuter och hanteringsordning för filmpriset, hantera stadens administration till följd av prisets instiftande samt återrapportera ett förslag till kommunstyrelsen angående hantering av priset från tertialrapport 1

anses avslutat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

13. Redovisning från miljö- och hälsoskyddsnämnden av ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2013”, dnr 303-592/2014, och ”Rapportering av energianvändning och utsläpp av växthusgaser 2014”, dnr 134-252/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Trafiknämndens hemställan, dnr 170-719/2015, att kommunfullmäktige godkänner att trafiknämndens upphandling av elenergi får ske i särskild ordning, avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Delmålsavstämning 2014 för Stockholms stads miljöprogram, dnr 181-1530/2015, 2012 till 2015 godkänns enligt bilaga 9 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Anvisningar för arbete med HIV/STI-prevention i Stockholms stad, dnr 325-1050/2013, avslutas med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Anmälan av avsiktsförklaring för Urban ICT Arena, dnr 433-1324/2015, godkänns enligt bilaga 8 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Stockholms Stadshus AB uppmanas att ge bolagen inom koncernen i uppdrag att delta i central upphandling av flödesrelaterade banktjänster med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
20. Den justerade korrigerade inriktning för GSIT 2.0 som i huvudsak innebär att stadens pedagogiska verksamheter, oavsett organisatorisk hemvist, omfattas av utbildningsnämndens upphandlingsområde godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Tillägg till konsortialavtal mellan Stockholms Stadshus AB och Fortum Power And Heat AB godkänns, hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Information om begränsningar för avdrag för koncerninterna räntor godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.



23. Bromma stadsdelsnämnds förslag om inrättande av ett planeringsutskott, dnr 101-551/2015, avslås med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Uppföljning av stadens lex-Sarah rapportering år 2014, dnr 152-1157/2015 och 150-1095/2015 godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Stockholms stad ska fortsatt använda Sveriges Kommuner och Landstings nationella tjänst för ekonomiskt bistånd – SSBTEK enligt den invånarbaserade finansieringsmodellen och godkänner att kostnaden är 1 krona per kommuninvånare och år för år 2015 respektive år 2016. Finansiering av tjänsten sker inom socialnämndens ordinarie budget.
26. Uppföljning av stadens uppföljning av vård och omsorgsboende, hemtjänst, servicehus och dagverksamhet 2014, dnr 152-1050/2015, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
27. Kommunstyrelsens redovisning över ansvaret för sjörestaurering och andra vattenvårdsåtgärder, dnr 135-513/2015, anses besvarat med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
28. Motionen "Följ Sao Paulos exempel - gör Stockholm till en stad fri från gatureklam!", dnr 329-1405/2013 av Ann Mari Engel (V) anses besvarad med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
29. Beslutet i ärendet avseende punkt 21 justeras omedelbart.

**Kommunstyrelsen** beslutar för egen del följande.

1. Tertialrapport 2 för 2015 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 113,1 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov i 2015 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 138,3 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2015 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för minskade investeringsutgifter med 5,9 mnkr. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter i 2015 års budget.

5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 45,3 mnkr. Finansieringen sker genom att omfördela för ändamålet budgeterade medel under Kommunstyrelsen m.m. i 2015 års budget.
6. Nämnderna medges stimulansbidrag med 3,2 mnkr för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning av att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med år 2016.
7. Norrmalms stadsdelsnämnds ansökan om stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr, varav 0,1 mnkr per ny lägenhet, för en ny gruppbofastad (LSS) om sex lägenheter på David Bagares gata godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Utbetalning sker mot faktura.
8. Stimulansbidrag om totalt 0,6 mnkr för beställarstöd och projektering, som tidigare beviljats Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd, för en ny gruppbofastad (LSS) på Trondheimgatan 25 återtogs med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
9. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 670,7 mnkr för redovisade omslutningsförändringar samt för övriga omfördelningar och justeringar enligt bilaga 1 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
10. Utöver vad som framgår ovan avslås övriga framställningar i tertiärrapport 2 från nämnderna.
11. Under förutsättning av att kommunfullmäktige beslutar att central upphandling av flödesrelaterade banktjänster ska genomföras ska stadsledningskontoret genomföra upphandlingen. Vidare delegeras till stadsdirektören att fatta beslut om val av leverantör, vid behov genomföra förändringar, kompletteringar och/eller tillägg till avtal med vald leverantör, som utifrån affärsmässiga grunder är påkallade samt teckna avtal med vald leverantör.
12. Stockholms stad begär utträde från föreningen Europakorridoren samt bolaget Europakorridoren AB från och med 1 januari 2016 med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 11 november 2015

På kommunstyrelsens vägnar:

KARIN WANNGÅRD

*Ulrika Gunnarsson*

**Särskilt uttalande** gjordes av Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Björn Ljung (FP) med hänvisning till Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.